Kiswahili Gredi ya 3

Muhula wa 3 - maandalio 39 kamili ya masomo

Tayari kufundishwa, kwa muundo wa KICD | vipindi vya dakika 30 | PDF na Word inayoharirika

KUHUSU KIFURUSHI HIKI

Maandalio 39 kamili ya masomo ya Kiswahili Gredi ya 3, tayari kufundishwa kwa Muhula wa 3, yanayoshughulikia mada za Dukani, Ndege nimpendaye, Sokoni na Teknolojia, kila moja ikiwa na vipindi vyake vya kusikiliza na kuzungumza, kusoma, kuandika na sarufi.

MADA KATIKA KIFURUSHI HIKI

Mada	Jina	Vipindi
7.4.1	Ukanushaji wa nafsi ya tatu	3
8.1.1	Matamshi Bora Silabi za sauti /mbw/, /nd/ na /ny/	3
8.2.1	Kusoma kwa Ufasaha Sauti /mbw/, /nd/ na /ny/	3
8.3.1	Tahajia	3
8.4.1	Matumizi ya Maneno Hili na Haya	3
9.1.1	Mazungumzo	3
9.2.1	Kusoma kwa ufahamu	3
9.3.1	Insha ya Masimulizi	3
9.4.1	Matumizi ya: Juu ya, Ndani ya na Mbele ya	3
10.1.1	Matamshi Bora Sauti /mb/, /nz/ na /tw/	3
10.2.1	Kusoma kwa Ufasaha Sauti /mb/, /nz/ na /tw/	3
10.3.1	Insha ya Maelezo	3
10.4.1	Vinyume vya Vitendo	3

KATIKA KILA ANDALIO LA SOMO

- Matokeo maalum yanayotarajiwa, maswali dadisi, umilisi wa kimsingi, maadili, masuala mtambuko na nyenzo zinazohitajika.
- Hatua za kipindi zenye muda: anachofanya mwalimu na wanachofanya wanafunzi, kuanzia utangulizi hadi hitimisho.
- Maudhui muhimu (mfano, maelezo au shughuli ya vitendo), kisha maswali manne ya mazoezi pamoja na majibu kwa mwalimu.
- Kosa la kawaida la kuepuka, na mawazo kwa wanafunzi wanaohitaji msaada na kwa walio tayari kwa zaidi.
- Kigezo cha tathmini cha viwango vinne vya CBC (EE, ME, AE, BE), kazi ya nyumbani, na nafasi ya tafakari ya kujaza baada ya kufundisha.

KIONJO CHA KIPINDI CHA 1

Ukanushaji wa nafsi ya tatu wakati uliopo: ha- na hawa-

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kutambua sentensi za ukanushaji za nafsi ya tatu wakati uliopo; b) kukanusha sentensi kwa ha- (umoja) na hawa- (wingi)

> **Sentensi chanya na za ukanushaji**
> Muuzaji anauza sukari. -> Muuzaji hauzi sukari. Wateja wanapanga foleni. -> Wateja hawapangi foleni. Mama ananunua unga. -> Mama hanunui unga. Watoto wanalipa pesa. -> Watoto hawalipi pesa.
> Kukanusha ni kusema kuwa jambo halifanyiki. Nafsi ya tatu umoja (yeye): a- huwa ha-, na mwisho -a huwa -i (anauza -> hauzi). Nafsi ya tatu wingi (wao): wa- huwa hawa-, na -a huwa -i (wanauza -> hawauzi).

Pia unapata kifurushi hiki kama faili ya Word inayoharirika, ili ubadilishe kipindi chochote kifae darasa lako kabla ya kuchapisha. Vipindi vinafuata mpangilio wa mtaala wa KICD.

YALIYOMO

Na.	Kipindi	Mada	Ukurasa
1	Ukanushaji wa nafsi ya tatu wakati uliopo: ha- na hawa-	7.4.1 Ukanushaji wa nafsi ya tatu	5
2	Ukanushaji wa wakati uliopita: haku- na hawaku-	7.4.1 Ukanushaji wa nafsi ya tatu	8
3	Ukanushaji wa wakati ujao na kutumia ukanushaji katika mazungumzo	7.4.1 Ukanushaji wa nafsi ya tatu	11
4	Kutambua silabi za sauti mbw, nd na ny	8.1.1 Matamshi Bora Silabi za sauti /mbw/, /nd/ na /ny/	14
5	Kutamka maneno yenye mbw, nd na ny kwa ufasaha	8.1.1 Matamshi Bora Silabi za sauti /mbw/, /nd/ na /ny/	17
6	Kusoma kifungu kifupi chenye sauti lengwa kwa matamshi bora	8.1.1 Matamshi Bora Silabi za sauti /mbw/, /nd/ na /ny/	20
7	Kutambua sauti lengwa na kusoma kwa matamshi bora	8.2.1 Kusoma kwa Ufasaha Sauti /mbw/, /nd/ na /ny/	23
8	Kusoma kwa sauti inayosikika na kasi ya maneno 53 kwa dakika	8.2.1 Kusoma kwa Ufasaha Sauti /mbw/, /nd/ na /ny/	26
9	Kusoma kwa ufasaha ukitumia ishara zifaazo	8.2.1 Kusoma kwa Ufasaha Sauti /mbw/, /nd/ na /ny/	29
10	Tahajia ni nini? Kutambua maneno yaliyoendelezwa sahihi	8.3.1 Tahajia	32
11	Kutambua na kusahihisha makosa ya tahajia katika insha	8.3.1 Tahajia	35
12	Kuandika insha kuhusu ndege nimpendaye kwa tahajia sahihi	8.3.1 Tahajia	38
13	Hili (kimoja, karibu) na haya (vingi, karibu)	8.4.1 Matumizi ya Maneno Hili na Haya	42
14	Kutumia hili na haya katika sentensi	8.4.1 Matumizi ya Maneno Hili na Haya	45
15	Kutumia hili na haya katika kifungu kuhusu ndege	8.4.1 Matumizi ya Maneno Hili na Haya	48
16	Kutambua suala linalozungumziwa katika mazungumzo	9.1.1 Mazungumzo	51
17	Kuzungumza kwa matamshi bora na ishara zifaazo	9.1.1 Mazungumzo	54
18	Kujieleza kwa ufasaha kuhusu soko la kwetu	9.1.1 Mazungumzo	57
19	Msamiati wa sokoni na kutabiri kwa picha	9.2.1 Kusoma kwa ufahamu	60
20	Kusoma hadithi na kueleza ujumbe wake	9.2.1 Kusoma kwa ufahamu	64
21	Kutabiri, kuthibitisha na kueleza mafunzo ya hadithi	9.2.1 Kusoma kwa ufahamu	67
22	Insha ya masimulizi: kusimulia kisa kwa mpangilio	9.3.1 Insha ya Masimulizi	70
23	Kupanga insha ya masimulizi	9.3.1 Insha ya Masimulizi	74
24	Kuandika insha ya masimulizi ya maneno 85-90	9.3.1 Insha ya Masimulizi	78
25	Kutambua juu ya, ndani ya na mbele ya	9.4.1 Matumizi ya: Juu ya, Ndani ya na Mbele ya	82

26	Kutumia juu ya, ndani ya na mbele ya katika sentensi	9.4.1 Matumizi ya: Juu ya, Ndani ya na Mbele ya	85
27	Kueleza mahali vitu vilipo kwa juu ya, ndani ya na mbele ya	9.4.1 Matumizi ya: Juu ya, Ndani ya na Mbele ya	88
28	Kutambua silabi za sauti mb, nz na tw	10.1.1 Matamshi Bora Sauti /mb/, /nz/ na /tw/	91
29	Kutamka maneno yenye mb, nz na tw kwa ufasaha katika kifungu	10.1.1 Matamshi Bora Sauti /mb/, /nz/ na /tw/	94
30	Kutumia maneno yenye mb, nz na tw kuzungumza kuhusu teknolojia	10.1.1 Matamshi Bora Sauti /mb/, /nz/ na /tw/	97
31	Kutambua sauti lengwa na kusoma kwa matamshi bora	10.2.1 Kusoma kwa Ufasaha Sauti /mb/, /nz/ na /tw/	100
32	Kusoma kwa sauti inayosikika na kasi ya maneno 55 kwa dakika	10.2.1 Kusoma kwa Ufasaha Sauti /mb/, /nz/ na /tw/	104
33	Kusoma kwa ufasaha ukitumia ishara zifaazo	10.2.1 Kusoma kwa Ufasaha Sauti /mb/, /nz/ na /tw/	108
34	Insha ya maelezo: tunaeleza nini kuhusu kitu?	10.3.1 Insha ya Maelezo	112
35	Kukusanya maelezo na kupanga insha	10.3.1 Insha ya Maelezo	116
36	Kuandika insha ya maelezo ya maneno 85-90	10.3.1 Insha ya Maelezo	119
37	Kinyume cha kitendo ni nini?	10.4.1 Vinyume vya Vitendo	122
38	Kutumia vinyume vya vitendo katika sentensi	10.4.1 Vinyume vya Vitendo	125
39	Kutumia vinyume vya vitendo katika kifungu na mazungumzo	10.4.1 Vinyume vya Vitendo	128

ELIMU254

Ukanushaji wa nafsi ya tatu wakati uliopo: ha- na hawa-

SHULE	MWALIMU	TAREHE
DARASA / MKONDO	MUDA	IDADI (WAV / WAS)

MATOKEO MAALUM YANAYOTARAJIWA

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kutambua sentensi za ukanushaji za nafsi ya tatu wakati uliopo; b) kukanusha sentensi kwa ha- (umoja) na hawa- (wingi)

MASWALI DADISI

- Unafikiri mwalimu wako alifanya nini jana?
- Iwapo hakufanya mambo uliyotaja ungesemaje?

UMILISI WA KIMSINGI, MAADILI NA MASUALA MTAMBUKO KATIKA KIPINDI HIKI

MAADILI	**Uwajibikaji**	Wanafunzi wanatunza vifaa vya pamoja na kumaliza kila kazi.
MAADILI	**Umoja**	Wanafunzi wanagawana vifaa kwa haki na kufanya kazi kama kikundi kimoja.
MAADILI	**Haki za jamii**	Kila mwanafunzi anapata zamu na nafasi sawa ya kujibu.
SUALA MTAMBUKO	**Mshikamano wa kijamii**	Wanafunzi wanafanya kazi kwa maelewano, wanamhusisha kila mmoja na kutatua tofauti kwa amani.
SUALA MTAMBUKO	**Masuala ya kifedha**	Mifano inatumia shilingi, ununuzi, uwekaji akiba na matumizi mazuri ya pesa.

NYENZO ZA KUJIFUNZIA

Chati ya sentensi chanya na za ukanushaji | Kadi maneno | Picha za watu dukani | Vitu vya duka la darasani

MPANGILIO WA UJIFUNZAJI

Darasa zima kwa utangulizi na hitimisho; wawili wawili au vikundi vya wanafunzi wanne hadi watano kwa mazoezi ya kuongozwa; kazi ya kibinafsi kwa mazoezi ya kujitegemea.

MSAMIATI

anauza - hauzi | wanauza - hawauzi | alinunua - hakununua | walinunua - hawakununua | atalipa - hatalipa | watalipa - hawatalipa | kanusha | yeye/wao

KIPINDI KWA MUHTASARI

Utangulizi	Mwalimu aonyesha	Kwa uongozi	Kibinafsi	Hitimisho
dak 4	dak 7	dak 8	dak 7	dak 4

HATUA ZA KIPINDI

Hatua	Dakika	Mwalimu	Wanafunzi
Utangulizi	4	Wasalimie wanafunzi na uulize: "Mwalimu anasema: "Juma anacheza." kisha anatikisa kichwa: "Juma hachezi." Anauliza: "Sentensi ya pili inamaanisha nini?"" Pokea majibu mawili au matatu, yahusishe na kazi ya awali, kisha taja matokeo ya leo.	Wanajibu swali la utangulizi, wanakumbuka wanachokijua na wanasoma matokeo kwa sauti.
Hatua ya 1: Mwalimu aonyesha	7	Waongoze wanafunzi kupitia "Sentensi chanya na za ukanushaji" (mambo muhimu na mifano kwenye ukurasa unaofuata), ukieleza unapoendelea. Tumia chati ya sentensi chanya na za ukanushaji, kadi maneno, picha za watu dukani. Waombe wanafunzi watabiri kinachofuata kabla hujakionyesha.	Wanatazama, wanatabiri hatua inayofuata, wanauliza maswali na kuandika hatua muhimu madaftarini.
Hatua ya 2: Mazoezi kwa uongozi	8	Toa maswali 1 na 2. Zunguka kwenye vikundi, uliza "Unajuaje?" na urekebishe makosa kwa upole papo hapo.	Wanafanya kazi wawili wawili au katika vikundi vidogo, wanaelezana kila hatua na kukagua majibu ya wenzao.
Hatua ya 3: Mazoezi ya kibinafsi	7	Toa maswali 3 na 4 kama kazi ya kibinafsi. Sahihisha unapozunguka na uandike wanaohitaji msaada kipindi kijacho.	Wanafanya kazi peke yao, kisha wanabadilishana madaftari na wenzao ili kukagua.
Muhtasari na hitimisho	4	Waombe wanafunzi wawili au watatu waeleze wazo kuu kwa maneno yao wenyewe. Toa swali hili la kuhitimisha na ukague majibu: "Herufi ya mwisho ya kitendo hubadilika kuwa nini tunapokanusha wakati uliopo?"	Wanaeleza wazo kuu kwa maneno yao wenyewe na kujibu swali la kuhitimisha madaftarini.

MAMBO MUHIMU NA MIFANO

Sentensi chanya na za ukanushaji

Muuzaji anauza sukari. -> Muuzaji hauzi sukari. Wateja wanapanga foleni. -> Wateja hawapangi foleni. Mama ananunua unga. -> Mama hanunui unga. Watoto wanalipa pesa. -> Watoto hawalipi pesa.

Kukanusha ni kusema kuwa jambo halifanyiki. Nafsi ya tatu umoja (yeye): a- huwa ha-, na mwisho -a huwa -i (anauza -> hauzi). Nafsi ya tatu wingi (wao): wa- huwa hawa-, na -a huwa -i (wanauza -> hawauzi).

MASWALI YA MAZOEZI - PAMOJA NA MAJIBU KWA MWALIMU

Na.	Swali	Jibu
1	Kanusha: "Muuzaji anafungua duka."	**Muuzaji hafungui duka.**
2	Kanusha: "Wateja wananunua mkate."	**Wateja hawanunui mkate.**
3	"Mama hanunui unga" ni ya umoja au wingi?	**Umoja (yeye)**
4	Herufi ya mwisho ya kitendo hubadilika kuwa nini tunapokanusha wakati uliopo?	**-i (kwa mfano hauzi)**

KOSA LA KAWAIDA LA KUEPUKA

Wanafunzi wengi husema "hanunua" badala ya "hanunui". Wakumbushe kubadilisha -a ya mwisho kuwa -i.

KIGEZO CHA TATHMINI - VIWANGO VINNE VYA CBC

Kiwango	Anachoweza kufanya mwanafunzi
Kuzidi matarajio (EE)	Anaweza kutambua sentensi za ukanushaji za nafsi ya tatu wakati uliopo kwa ujasiri na usahihi, kueleza mbinu aliyotumia, na kutumia ujuzi huu katika hali mpya.
Kufikia matarajio (ME)	Anaweza kutambua sentensi za ukanushaji za nafsi ya tatu wakati uliopo kwa usahihi katika hali anazozifahamu; hutambua na kurekebisha makosa madogo bila msaada.
Kukaribia matarajio (AE)	Anaweza kutambua sentensi za ukanushaji za nafsi ya tatu wakati uliopo kwa kiasi, au kwa kukumbushwa na mwalimu au mwenzake; hufanya makosa kadhaa.
Chini ya matarajio (BE)	Bado hawezi kutambua sentensi za ukanushaji za nafsi ya tatu wakati uliopo bila msaada wa moja kwa moja; anahitaji kufundishwa tena kwa kutumia vitu halisi.

MSAADA NA SHUGHULI ZA ZIADA

Wanafunzi wanaohitaji msaada	Mpe mwanafunzi jozi za kadi (anauza/hauzi, wanauza/hawauzi) aoanishe kabla ya kuandika.
Wanafunzi walio tayari kwa zaidi	Andika sentensi mbili za ukanushaji kuhusu mambo ambayo mwalimu hafanyi darasani. (Jibu: Mfano: Mwalimu halali darasani. Mwalimu hapigi kelele)
Ujumuishaji	Waketishe wanafunzi wenye uoni hafifu karibu na ubao na usome kwa sauti kila unachoandika; tumia vifaa vikubwa, wazi na vinavyoweza kuguswa; ruhusu muda wa ziada; mweke na mwenzake mvumilivu; tumia ishara au Lugha ya Ishara ya Kenya kwa maneno muhimu.

KAZI YA NYUMBANI NA UFUATILIAJI

Andika tena maswali 3 na 4 kwa unadhifu katika daftari. Kisha mweleze mtu nyumbani ulichojifunza kuhusu "ukanushaji wa nafsi ya tatu wakati uliopo: ha- na hawa-" na ulete swali lako moja la kuuliza kipindi kijacho.

KUJITATHMINI KWA MWALIMU

- Je, kila mwanafunzi alipata nafasi ya kushika vifaa au kueleza mawazo yake?
- Je, wanafunzi wengi walifikia matokeo? Andika majina ya wale ambao hawakuyafikia.
- Je, kasi ilifaa — kuna hatua iliyochukua muda mrefu au mfupi mno?
- Ni umilisi na maadili gani niliyoona wanafunzi wakionyesha?
- Nitabadilisha nini nitakapofundisha kipindi hiki tena?

TAFAKARI KUHUSU KIPINDI / MAONI YA MWALIMU

Andika baada ya kufundisha - kilichofaulu, cha kubadilisha, na wanafunzi wanaohitaji ufuatiliaji.

ELIMU254

Ukanushaji wa wakati uliopita: haku- na hawaku-

Mada 7.0 Dukani > Mada ndogo 7.4.1 Ukanushaji wa nafsi ya tatu | Kipindi 2 kati ya 3 | Dakika 30

SHULE	MWALIMU	TAREHE
DARASA / MKONDO	MUDA	IDADI (WAV / WAS)

MATOKEO MAALUM YANAYOTARAJIWA

Kufikia mwisho wa kipindi, mwanafunzi aweze: a) kukanusha sentensi za wakati uliopita kwa haku- na hawaku-; b) kujibu maswali kuhusu jana kwa ukanushaji

MASWALI DADISI

- Unafikiri mwalimu wako alifanya nini jana?
- Iwapo hakufanya mambo uliyotaja ungesemaje?

UMILISI WA KIMSINGI, MAADILI NA MASUALA MTAMBUKO KATIKA KIPINDI HIKI

MAADILI	**Uwajibikaji**	Wanafunzi wanatunza vifaa vya pamoja na kumaliza kila kazi.
MAADILI	**Umoja**	Wanafunzi wanagawana vifaa kwa haki na kufanya kazi kama kikundi kimoja.
MAADILI	**Haki za jamii**	Kila mwanafunzi anapata zamu na nafasi sawa ya kujibu.
SUALA MTAMBUKO	**Mshikamano wa kijamii**	Wanafunzi wanafanya kazi kwa maelewano, wanamhusisha kila mmoja na kutatua tofauti kwa amani.
SUALA MTAMBUKO	**Masuala ya kifedha**	Mifano inatumia shilingi, ununuzi, uwekaji akiba na matumizi mazuri ya pesa.

NYENZO ZA KUJIFUNZIA

Chati ya sentensi chanya na za ukanushaji | Kadi maneno | Picha za watu dukani | Vitu vya duka la darasani

MPANGILIO WA UJIFUNZAJI

Darasa zima kwa utangulizi na hitimisho; wawili wawili au vikundi vya wanafunzi wanne hadi watano kwa mazoezi ya kuongozwa; kazi ya kibinafsi kwa mazoezi ya kujitegemea.

MSAMIATI

anauza - hauzi | wanauza - hawauzi | alinunua - hakununua | walinunua - hawakununua | atalipa - hatalipa | watalipa - hawatalipa | kanusha | yeye/wao

KIPINDI KWA MUHTASARI

Utangulizi	Mwalimu aonyesha	Kwa uongozi	Kibinafsi	Hitimisho
dak 4	dak 7	dak 8	dak 7	dak 4